

הישיבה המאתיים-ושלושים-ואחת של הכנסת השניה

יום שני, ד' סיון תשי"ג (18 מאי 1953)

ירושלים, בנין הכנסת, שעה 18.35

א. חוק בתי-הדין הרבניים (אישור מינויים) (תיקון), תשי"ג — 1953 *

(קריאה ראשונה)

כהנים כדיינים, והואיל ועדת החוקה, חוק ומשפט החליטה לצרף את התוספת השמית לחוק — יש להכניס תיקון זה לתוספת.

אני מבקש להעביר את הצעת החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט. אני מדגיש שהענין דחוף ביותר, הואיל וההגבלה השנתית הולכת ומסתיימת בעוד זמן־מה.

היו"ר י. שפרינצק:

אנו נכנסים לדיון. אני חושב שיספיקו חמש דקות לכל נואם, על-כּל־פנים פחות מעשר דקות. רשות-הדיבור לחברי-הכנסת פרי.

אלעזר פרי (מ"ם):

כנסת נכבדה. החוק המוצע נותן תוקף לבתי-הדין הרבניים הקיימים; אין הוא מעורר את עצם השאלה של סמכויותיהם ויסוד פעולתם. לאמיתו של דבר היה מקום לדיון על השיפוט הרבני מיסודו. אפילו נתכוון החוק רק לאנשים דתיים המבקשים להודק לדין דתי. אנו שומעים כפעם בפעם גם מאנשים דתיים תלונות על בתי-הדין הרבניים, על סדרי עביר דתם וכו', והרי החוק אינו מצטמצם לאנשים דתיים בלבד. הסמכות של בתי-הדין הרבניים היא רחבה, היא חלה על כל יהודי במדינה, בין שהוא דתי בין שאיננו דתי. יסוד הפעולה של בתי-הדין הרבניים הוא המשפט הרבני; והמשפט הרבני עוסק בענינים שהם כולם חולין, כגון דיני אישות, דיני ירושה, דיני ילודה, נישואין וגירושין, מקרי־מחוח, מזונות, דיני כשרות וכו'.

משה סנה (סיעת־שמאל):

כשרות של חול?

אלעזר פרי (מ"ם):

המדובר הוא בדיני כשרות לגבי יהודים שאינם רוצים להודק להם.

עוררנו את הענין לא פעם; תבענו דיון על השיפוט הרבני, על בתי-הדין הרבניים בכל היקף הפרשה הזאת. הדבר לא נעשה, וכדיון הקודם בכנסת, בשעה שנתקבל החוק, נבקע לפחות סייג, שלפיו אושר תוקף המינויים של השופטים לשנה אחת בלבד. כן ניתנה לנו הבטחה, שבמשך השנה הזאת תגיש הממשלה הצעת-חוק כוללת.

שר הדתות והסעד מ. שפירא:

הממשלה לא החליטה.

אלעזר פרי (מ"ם):

הכנסת החליטה, ותבעה מן הממשלה להגיש הצעת-חוק כוללת.

זה היה טעמה של ההגבלה, שהתוקף של המינויים הוא לשנה אחת.

היו"ר י. שפרינצק:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה המאתיים-ושלושים-ואחת של הכנסת השניה.

אנו עוברים לסעיף השני בסדר-היום: חוק בתי-הדין הרבניים (אישור מינויים) (תיקון), תשי"ג—1953. רשות-הדיבור לסגן-שר-הדתות.

סגן שר-הדתות ז. ורהפטיג:

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה. בחודש תמוז תשי"ב נתקבל בכנסת חוק בתי-הדין הרבניים (אישור מינויים). חוק זה אישר מינויים של דיינים שכהנו בבתי-הדין לאחר שהיו עוררין על מינויים אלה. ועדת החוקה, חוק ומשפט קבעה תוספת לחוק — תוספת שמית של כל הדיינים. תוספת זו סופחה כנספת לחוק.

הכנסת קיבלה או הסתייגות אשר קבעה שתוקף החוק הוא לשנה אחת בלבד. מציעי תוספת זו רצו להביע את אי-שביעות רצונם מן המצב ועל-כן נתנו לממשלה שהות של שנה אחת כדי להביא את חוק בתי-הדין ולהעביר תיקונים ושינויים שלפי דעתם היה צריך להכניס.

שנה זו מתקרבת עתה לקצה. בעוד כמה שבועות היא תסתיים. מבחינה חוקית לא היה כל הגיון בתיקון ההוא. יכור לים להיות סטיקות אם המינויים הם בסדר או לא. אבל אי-אפשר לומר שהמינויים שנעשו הם בסדר רק לתקופה קצרה. ומה לאחר תקופה זו? אבל הכנסת קיבלה תיקון זה למרות שלא היה הגיוני כל-כך.

הממשלה באה היום להציע לכנסת תיקון: ביטול ההגבלה לשנה.

עלי להסביר במלים ספורות מה קרה תוך שנה זו. הממשלה הכניסה הצעת-חוק בקשר לסמכויות בתי-הדין הרבניים — חוק נישואין וגירושין (שיפוט בתי דין רבניים). הצעה זו תובא לכנסת לקריאה ראשונה בשבוע הבא. אז, כמובן, יתקיים דיון רחב על בתי-הדין ועל סמכויותיהם העניניות — זהו העיקר. לפיכך נראה לי, שהיום אין על מה להתווכח, כי איננו מתווכחים על הסמכויות העניניות של בתי-הדין אלה. זאת נעשה בשבוע הבא. היום אנו רוצים להסיר אבן־נגף, כדי שלא יקרה שתעבור השנה ואנו נשאר בכלל בלי בתי-הדין, כי הם יהיו אז בלי חוק.

אני מבקש לתקן את נוסח החוק אשר הונח על שולחנכם. בסוף הצעת החוק יש לכתוב „התוספת השניה (רשימת הדיינים) תחוק כולהל: 1) מס' 23 ברשימה, הרב שמואל יצחק יסא, ומס' 58 ברשימה, הרב אביגדור ציפרשטיין, יימחק. 2) לרשימה יתווספו שני השמות הבאים: הרב מרדכי אילן והרב יצחק קולודצקי.

זהו התיקון בתוספת השמית. במקום שניים, שאחד נסטר ואחד התפטר, מציעה הממשלה את התוספת של שניים המ-

ברצוני לסיים ולהביע שביעתי־רצון על הכנסת תיקון זה, וזמנו הגיע זה מכבר.

יוחנן בדר (תנועת החרות) :

אדוני היושב־ראש, חברי הכנסת. עלי לומר שכל השטח של השיפוט הרבני, ניכרים בו סימני מחלה. המחלה איננה מחלה משפטית, אנה מחלה דתית, איננה מחלה רבנית; היא מחלה קואליציונית.

בנימין מינץ (פועלי אגודת ישראל) :

תמיד קואליציונית. לא חשוב איזו קואליציה ?

יוחנן בדר (תנועת החרות) :

היא מחלה קואליציונית. לא חשוב על איזו קואליציה מדובר, ואסביר זאת.

המחלה ניכרת בזה, שמצד אחד קיים מצב משפטי שאינו קיים, כי „כנסת ישראל“ איננה קיימת — מכל מקום, 70% של תושבי הארץ אינם חברים בה; ומצד שני, קיימת גישה שלילית ברוב אשר ברוב, לעשות איוה הסדר כולל בענינים אלה.

זהו הרקע לפרשה הלא־יפה של מועצות דתיות, שעד היום הזה לא זכינו להצעת חוק שתסדיר את הענין הזה; יש לנו רק חוקים תקציביים למועצות דתיות, אבל אין לנו חוק מיעצות דתיות, והן קיימות, בעצם, ללא בסיס משפטי.

זהו גם הענין של בתי־המשפט הרבניים, שעד היום לא סודר. ההצעה שראיתי איתה, הצעה שקוראים לה „יסוד דית“, היא פרי של פשרה והתפייסות מאד בלתי־בר־אה. גם החוק הזה, ברור שלא יתן תשובה ההולמת את האינטרסים של האזרחים, את טובת המדינה ואת עמדת הדת בישראל. זהו חוק אפייני לכל הפרשה הזאת.

מה רוצים מאתנו ? קודם כל רוצים שנבחר עלידי חוק בשני שופטים דתיים. שנית, שנפטר שופט דתי אחד באמצעות החוק. כשאנחנו בוחרים כאן, בכנסת, בשופטי בית־הדין העל־יון, או עושים זאת בהצבעה סודית ובלו דיון, ההצעה אשר ברגע האחרון חברה־הכנסת ורהפטיג, ידידי, הגניב בעצם לת'ך הדיונים — הצעה של תוספת לחוק זה — אסור לה־גיש כאן בעל־פה. אבל הצעה זו, שכבר הגיש אותה, מה פ'י־רשה ? כאילו מבקשים מן הכנסת שהיא תאשר שני שופטים דתיים נוספים. אלה הם שני שמות שלא היו קודם־לכן ברשימה.

שר־הדתות מ. שפירא :

האחד נפטר.

יוחנן בדר (תנועת החרות) :

אינני קמצן בענין זה, לא איכפת לי אם אלה שנים נוס' פים, או שנים במקום אחד. אני רוצה רק לומר שדורשים מאתנו לבחור כאן בשני שופטים דתיים נוספים. פירוש הר־בר שאני, או חבר־כנסת אחר, יכול לקום ולדבר על השניים ולהתחכך אם הם מתאימים או אינם מתאימים, כי זה עומד כאן לדיון. מובן, שלא אעשה זאת, אני רוצה רק להודיע עד כמה הסידורים האלה פוגעים בכבוד החוק ובכבוד הסדר.

בגוגע לחוק זה, הכנסת כבר הביעה מידת חשדנות, והסעיף הבלתי־יגיוני ההוא — שהגביל את תוקף החוק לשנה אחת — בוודאי היתה לו אותה זכות־קיום כמו לכל הצעה נוספת המונחת על שולחן הכנסת.

אני סבור שאם נעביר את החוק הזה בלי הגבלת זמן, הרי גם המצב הקיים ייהפך פתאום למצב בלי הגבלת זמן.

לפי הצעת הממשלה עכשיו, ושמענו זאת מפי סגן שר־הדתות, יאושר הפעם החוק לזמן בלתי־מוגבל, עד שיעלה הרצון לפני הממשלה להביא את הענין הזה לפני הכנסת. זה פירושו של התקון המוצע לנו, לבטל סעיף 2.

לא זו בלבד שאין לנו התקדמות, אלא יש נסיגה חמורה גם לגבי רצון הכנסת שבא אידך ביטוי לפני שנה.

משום כך אני מציע להחזיר את הצעת החוק לממשלה ולתבוע ממנה, שבהתאם לרצון הכנסת תציע חוק כולל על בתי־הדין הרבניים, על השיפוט הרבני, למען תהיה האפשרות לכנסת לדון בפרשה הזאת בהיקפה המלא.

קלמן כהנא (פועלי אגודת ישראל) :

אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה, בראשונה אני רוצה להביע את שמחתי לעיבודה, שהוכנסה ההצעה הזאת, המבטלת את ההגבלה של החוק בזמן מסויים.

יצחק בן־אהרן (מס"ם) :

זו תוצאה של פרישתכם מהקואליציה.

קלמן כהנא (פועלי אגודת ישראל) :

כל זה — גם ההצעה להגביל את תוקף החוק לשנה — היה כבר אחרי פרישתנו. בדיון הקודם שהיה אחרי פרישתנו, היתה זו הצעה שהחוק הזה לא יהיה מוגבל בזמן, מכיון שאין תקווה שעלידי הגבלה בזמן דוקא יתקנו התקנות ויס' דרו הסידורים שמישהו חושב שהוא צריך לדרוש אותם.

אבל אין זה הכל, הובעה כאן ביקורת על סדרי בתי־הדין הרבניים — ביקורת מאד כוללת, וקל מאד בצורה כזו לבקר. ברצוני לומר, שאילו היתה כלפי בת־הדין הרבני אותה מידת הרך־ארץ כפי שישנה כלפי בת־המשפט אחרים, לא היתה בוודאי נשמעת ביקורת כזו, בצורה כוללת כזו. אני חושב שמושא ביון בית־המשפט אינו צריך להיות מופנה רק כלפי בית־משפט שאינו רבני, אלא מותר להפנות מושג זה ולהתחשב בו גם כלפי בית־הדין הרבני.

דרך אגב, ברצוני להוסיף: גם אני הייתי מוכן לדיון על החוק בכללו, יש אולי הפליה מוזרה עד מאד של בית־הדין הרבני, בית־הדין העדתי היהודי, לעומת בית־הדין העדתי הלא־יהודי. קיבלנו ירושה מחוקת המאנדאט, המגבילה את סמכויות בית־הדין היהודי לעומת בית־הדין המושלמי. קיבלנו ירושת נוספות מתקופת המאנדאט. שבהן היו קיסוחים והפליות כלפי יהודים. את כל ההפליות ואת כל הקיסוחים האלה ביטלנו, ורק בענין אחד לא מצאנו לנכון לבטל אותם — בענין הוגע לבתי־הדין הרבניים. אינני יודע אם זה אפייני לנו, שלא מצאנו לנחון לבטל הפליה זו, אבל הייתי מוכן לדיון על החוק הזה מבחינה זו, כדי לבטל את ההפליה הזאת.

חברי־הכנסת פרי הזכיר כאן, שבית־הדין הרבני אינו דן רק על ענינים שהצדדים מסכימים להתדיין בהם בפניו. אולי הגיע הזמן להכניס גם כאן תיקון שלגבי כל הענינים לפחות אם שני הצדדים מסכימים להתדיין בפני בית־הדין הרבני — יקבל בית־הדין הרבני סמכות כמו כל בית־משפט אחר, לדון ולהוציא פסק־דין סופי בענין זה.

יוחנן בדר (תנועת החרות) :

בעצם זה קיים.

קלמן כהנא (פועלי אגודת ישראל) :

יש הברל. אינני חושב את עצמי עד כדי כך משפטן, אבל אתה בוודאי תדע את ההבדל הזה יותר טוב ממני, את ההבדל שבין סמכות המוקנית באמצעות חתימה על שטר בוררין ובין סמכות של בית־משפט מש.

והעובדה שמונחת הצעת חוק על שולחן הכנסת אינה מרגיעה אותי כלל וכלל. כבר היו הצעות חוק על שולחן הכנסת שנעלמו פתאום, ישנם חוקים שנמצאים זה ארבע־חמש שנים בוועדות, חוק לביטול עונש מוות למשל, או החוק לפיקוח על המטבע. בקיצור, אני אציע בוועדה, על כל צרה שלא תבוא, להגביל את תקפו של חוק זה כדי שזוכה להסדר כולל, עוד יש לי הרבה מה לומר, אבל אני נכנע להגבלת הזמן שהוטלה עלי.

יצחק בן־אהרן (מפ"ם):
אנחנו מצטערים מאד שאינך שיש לך לומר.

הי"ר י. שפרינצק:
אני משבח את ה"כניעה" הזאת. רשות־הדיבור לחבר־הכנסת חזניה.

מיכאל חזני (הפועל המזרחי):
אדוני היושבי־ראש, כנסת נכבדה, אם ללכת בדרכו של נחום איש גמזו עלינו לומר גם עכשיו "גם זו לטובה", ואפילו פעמיים. גם זו לטובה, שהממשלה סוף־סוף מצאה לעצמה את הזמן הדרוש להגיש את הצעת־התיקון הזאת, ממש רגע לפני תום תקופת כהונתם של בתי־הדין הרבניים.

יוחנן בדר (תנועת החרות):
הממשלה מצאה זמן להכין חוק של שמונה מלים.

מיכאל חזני (הפועל המזרחי):
וגם זו לטובה, שחבר־הכנסת פרי מצד אחד, מסיטרא דשמאלה, וחבר־הכנסת בדר מסיטרא דימינה, שניהם יחד דו־אגים ודורשים הסדר של קבע במינוי בתי־דין רבניים ומינוי מועצות דתיות. ואמנם הצעת התיקון המוגשת לפנינו עכשיו אינה אלא תיקון, תיקון של קלקול שנעשה לפני שנה, והרי זה בנה נת הוצאת עו מן הבית, וחל לא.

נכון איפוא שדרוש פתרון יסודי לבעיה זו; שהכל חיי־ביום לראות אותה כחיונית. דרוש הסדר בדרך של חוק קבוע ומפורש בדבר מינוי בתי־דין רבניים, כי לדעתנו בתי־הדין הרבניים הם לא של חוג אחד בציבור ובמדינה בלבד, אלא הם נכס המדינה כולה וקינתה, הם זרוע משפטית סודית שלה, ששרשיה נעוצים עמוק עמוק בחיי העם. מאז כמעד הריסני — שזכרו אנו מקדושים מחד בערב — ועד היום הזה.

וכשם שהממשלה הגישה חוק השופטים, שעבר את קריאתו הראשונה בכנסת, כדי שמוסדות המשפט יהיו מבוססים ומשו־שים יפה יפה בחיי העם והמדינה, ולא יהיו תלויים ועומדים, כך הדין לגבי בתי־הדין הרבניים, שהם חלק של המדינה כולה, כמו שאמרנו. צריך להשריש גם אותם במציאות של המדינה ולהשתיתם על אדני חוק קבוע ומקיף, כדי לאפשר להם למלא תפקידם בסדר ובלי הפרעות.

תהיה זו איפוא לא רק תביעתה של היהדות הדתית, אלא של הציבור כולו ושל הבית כולו, שהממשלה תביא ככל המוקדם חוק כזה לכנסת.

יזהר הררי (המפלגה הפרוגרסיבית):
כבוד היושבי־ראש, כנסת נכבדה, אני משתף עצמי עם הר־צון הכללי שהובע עליידי כל הנואמים שקדמו לי, שרצוי מאד שענין בתי־הדין הרבניים וסמכותם ייקבע פעם באופן סופי בחוק. אולם רצון כללי ומשותף זה אין לו לפי דעתו של קשר עם התיקון המוצע עכשיו עליידי הממשלה, שהוא תיקון נוחץ ורצוי, ואינו בא אלא לתקן טעות שנפלה לפני הכנסת. סגן שר־הדתות כבר הסביר, שוועדת החוקה, כשהביאה בשעתו את החוק הזה לאישור בפני הכנסת, לא הכניסה את סעיף 2, והיא לא הכניסה את סעיף 2 כיוון שהיתה סבורה שאין לה צורך בו, שהוא יוצא דופן והוא סותר את כל הסעיף

והראשון שבחוק, ובשעתו נתקבל סעיף 2 עליידי הסתייגותו של חבר־הכנסת חת מצד אחד, ושל חברת־הכנסת עדה מימון מצד שני. יש להתפלא על חבר הכנסת חת שהוא יודע חוק ולא תפס לדעתו את הנקודה המשפטית הפשוטה, שחאה מה שחה ה הדעה שנוקטים לגבי בתי־הדין הרבניים, בשעה שמ ציעים חוק, שבו כתוב שרואים את בתי־הדין הרבניים, המכה־נים ערב תחילת תקופו של חוק זה כבתי־דין שכונו כחוק, שרואים את הדיינים שמכהנים ערב היכנס חוק זה לתקופו כדיינים שנבחרו אז נתמנו כחוק, אפשר להסכים לנתינת חוק זה או לא להסכים לה, על כל פנים אי־אפשר לעשות זאת לת־קופה של שנה, ממה נפשך, אם נותנים חוקף לכל פעולות בתי־הדין הרבניים ולמינויים של כל הדיינים, אי־אפשר לעשות זאת לתקופה של שנה אחת, כי עליידי הכנסת סעיף זה וקביעת חוקפו לשנה אחת מכניסים א בהירות ודאיה, ואיני יודע בכלל מהו החוק הזה. אם יש לו חוקף לסעיף זה, ואם הוא יקבל חוקף, אם לא נשנה אותו, מה יהיה המצב? האם ראו את בתי־הדין המכהנים ערב תחילת תקופו של חוק זה כבתי־חוקף במ־שך שנה, או ראו אותם ככהונתם, או שעליידי כך הם מאבדים את חוקפם לחלוטין? לי נדמה, שאם יעבירו סעיף זה, הרי האישור מתבטל למפרע, וכל מה שנעשה עליידי בתי־הדין הר־בניים, חסר חוקף הוא לחלוטין, וייתכן, שחסר חוקף הוא עוד יותר מקודם, כי קודם אפשר היה להתווכח אם בתי־הדין הר־בניים הם בני־חוקף או אינם בני חוקף לפי החוק הקיים. אבל עליידי כך שהכנסת נתנה סמכות והחליטה שהם בעלי־חוקף, הוספת סר־עודף זה פתאים לחוק האומר, שנותנים חוקף לשנה, או שהכרה זו היא לתקופה של שנה, מבחינה משפטית אין לזה כל ענין וסעיף זה מיותר.

ולחבר־הכנסת עדה מימון ברצוני לומר: לעתים רחוקות אפשר לתת שירות דב־כזה לנשים במדינה — כשכוונתה היתה להגן על הנשים. אם סעיף 2 יישאר בתקופו באותה תקופה שתיגמר השנה לכל פסקי־הדין שניתנו עליידי בתי־דין רבניים בתחילת המדינה, הרי עד תקופה בלתי־מסויימת יהיו לדעתו בטלים. כל ההחלטות לגבי תשלום מונות לנשים, כל ההח־לטות לגבי גיטין, כל החלטה שהיא שניתנה לטובת איוז אשה במדינה, הן תסרות חוקף ובטלות מעיקרן.

ברור שלא זו היתה הכוונה. אני מבין, שיש רצון מצד כל חברי־הכנסת, ליצור שוט על הממשלה ולהכריחה — ותהא איוז ממשלה שתהיה — לחוקק חוק בר־קבע, אולם לא זוהי צורת הכפייה ולא זו הדרך להשפיע על הממשלה שתחוקק חוק. יתכן שחבר־הכנסת המעוניין בכך, יעדיף להציע הצעת חוק משלו, אך עצם הכנסת הסעיף הזה איננה במקומה, הוא פוסל את כל מטרת החוק הן מבחינה משפטית והן מבחינה מעשית, בלי כל תקנות ובהשאת חלל ריק במקומו.

לכן אני תומך מאוד בחוק, ולדעתי לא היה כל מקום להכנסת הסתייגות זו. התנגדתי לה גם אז, אם כי הייתי עדיין מחוץ לקואליציה. לכן אין לראות כאן שאלה קואליציונית, ואני ממליץ מאוד על העברת החוק לוועדת החוקה, חוק ומש־פט.

מרדכי נורוק (המזרחי):

בית גבוה. חבר־הכנסת פרי הנכבד איננו שבע־רצון מחוק זה, ואני אומר כי גם לנו אין סיבה מיוחדת לשמחה יתרה. לאמיתו של דבר בא חוק זה להקטין, לדאבוננו, את סמכותה וערכה של הרבנות הראשית, כי אין מזכירים בו כלל את המו־סד העליון החשוב הזה במדינה.

כימי המאנדאט היה כוחה של הרבנות יפה יותר מאשר במדינת ישראל רבנית. לבתי־הדין המוסלמי יש במדינת־ישראל זכויות יותר רחבות מאשר לנו.

ישיבה רליא' ד' סיון תשי"ג, (18 מאי 1953)

— חוק בתי הדין הרבניים (אישור מינויים) (תיקון) (גורוק, ורהפטיג, שפרינצק, גנחובסקי); הודעה אישית של חברי-הכנסת א. מ. גנחובסקי (שפרינצק, גנחובסקי); החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 14) (שפרינצק, גורי) —

וועדת החוקה, חוק ומשפט סקירה מקיפה על עניני בתי-הדין הרבניים. במשך שתי ישיבות או יותר התקיים דיון על כך. החלטת באותה ישיבה, לקיים ביקור של חברי ועדת החוקה, חוק ומשפט בבתי-הדין הרבניים, ביקור זה לא יצא לפועל, מאחר שנרשמו לביקור רק חברי-הכנסת רובין ואנוכי. אי אפשר לומר, אם כן, שמשרד-הדתות לא נתן את האינפורמאציה והאפשרות לביקורת ולעמידה על הבעיות.

יתר על כך, סוכים עם יושב-ראש ועדת-הפנים, שמשרד-הדתות ימסור סקירה כללית גם בוועדה זו, וחברי-הכנסת פרי, שהוא חבר ועדה זו, יוכל גם בהזדמנות זו לתדור וללמוד את הבעיות. לפיכך אי-אפשר לטעון, שמשרדנו אינו נותן הזדמנות לשמוע אף הבעיה ולקבוע את כל התיקונים הנראים כצודקים. אני מבקש איפוא להעביר הצעת חוק זו לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר י. שפרינצק:

ישנן שתי הצעות: (א) להחזיר את הצעת החוק לממשלה; (ב) להעביר את הצעת החוק לדיון בוועדה.

ה צ ב ע

ההצעה להעביר את חוק בתי-הדין הרבניים (אישור מינויים) (תיקון), תשי"ג—1953, לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

ב. הודעה אישית של חברי-הכנסת א. מ. גנחובסקי

הדברים האלה בריתחה, ושאל מי מניף, שרה-חנינוי-והתרבות ענה לו: "לא אמרתי זאת עליך, אלא על דבריך".

כפי הנראה מי שאיננו חברי-כנסת אלא שר, סבור ש"מחר לו להגיד ככל העושה על רוחו. אני מודה מאד לשר-חנינוי-והתרבות על דברים אלה. הוא הראה לנו, ליהדות החרדית, מה צפוי לנו. אשר לעצם הענין, אני מצטט את דב"ר רש"י המביא בשם ספרי, רש"י אומר: "כדאי הוא מינוי השופטים הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבם על אדמתם".

היו"ר י. שפרינצק:

אני קובע שלא היתה זו הודעה אישית, כי אם תיקון דברים ואני מניח שאילו דחיתי את מסירת הדברים לסוף הישיבה, היה המודיע מותר על הודעתו.

ג. החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 14), תשי"ג—1953 (*)

ראשונה את תקציב ההכנסות לשנת 1953/54, מסר לידיעתם של חברי-הכנסת, שהאוצר עומד להעביר חלק מסויים מן המסים של קרנות-ההשואה לצורה של מכס. הצוים האלה, הצו שקראתי וזה שיבוא לאחריו, מכילים את השינויים עקב העברת חלק גדול מן המוצרים והמצרכים ממסי קרן-ההשואה שהיו מוטלים עליהם לצורה של מכס.

עם הסדר זה הוכנסו מספר תיקונים בשיעור המס על מספר מוצרים ומצרכים, שהיה מבוסס על יחידה או על משקל בקילוגרמים, והועבר לשיעור המכס המוטל לפי שיטת "אד" ואלורם", כדי להתאים יותר את המכס המוטל על המוצרים האלה לערך המציאותי בשוק הסחורות, המשתנה קטנים ל-פעמים.

שני הצוים מכסים את מרבית הפרש בין ההכנסות מן

ככל וזאת אצביע בעד העברת החוק לוועדה, בתקווה כי יתוקן המצו.

סגן שר-הדתות ז. ורהפטיג:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אין לי להוסיף הרבה לצד המשפטי של הצעת חוק זו, לאתר דבריהם של אנשי משפט מובהקים כמו חברי-הכנסת בדר וחברי-הכנסת הררי, הקובעים שהסעיף הוא בלתי-הגיוני מבחינה משפטית. ברור שצריך לבטל את הסעיף הזה. ברצוני להעיר מקצת אחר לדברי חברי-הכנסת פרי.

חברי-הכנסת פרי טוען, שהוא דורש להחזיר את החוק, מאחר שהוא חופש במשך שנה הזדמנות לדיון על בתי-הדין, והממשלה לא נתנה לו את ההזדמנות, והוא לא הביאה ואינה מביאה הצעת חוק כוללת על סמכות בתי-הדין. בעצם קבל גם חברי-הכנסת בדר על העד הצעת חוק כוללת. הודעתי להם, שמונחת על השולחן הצעת חוק גישואן וגירושין (שיפוט בתי-דין רבניים), תשי"ג. לפי מה שהודיעו לי היום, תובא בשבוע הבא הצעת חוק זו לקריאה ראשונה בכנסת. כך ניתנת לכנסת הזדמנות לדיון הרחב.

יתר על כך, אילו שאל חברי-הכנסת פרי את חברו לסיעה רובין, היה יודע שלפני כמה חדשים מסר סגן שר-הדתות ב'

היו"ר י. שפרינצק:

רשות-הדיבור לחברי-הכנסת גנחובסקי, למסירת הודעה אישית.

אליהו-משה גנחובסקי (הפועל המזרחי):

כבוד הושב-ראש, כנסת נכבדה.

בישיבה הקודמת קרה מקרה, ששר-חנינוי-והתרבות אמר מעל במת הכנסת לאחד מחברי-הכנסת דברים, שאי-אפשר לי שלא להגיב עליהם.

חברי-כנסת מסויים אמר, שכתוב לא כפי שציטט שר-חנינוי, אלא "מינוי הדיינים הכשרים", ושאל מצטטים, צריך לצטט כפי שכתוב. על כך ענה שרה-חנינוי, שלא דובר שם על "דיינים כשרים", ואמר "אתם מוסיפים גם את התורה". על כך אמר לו חברי-הכנסת מינץ, שכוונתי אמר השר את

היו"ר י. שפרינצק:

אנו עוברים לדיון בסעיף 7 של סדר היום — החלטה בדבר אישור צווי מכס ובלו.

רשות-הדיבור ליושב-ראש ועדת-הבספים.

ישראל גורי (יו"ר ועדת-הכספים):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. הנני מביא את ההחלטה הבאה לאישורה של הכנסת: "בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט—1949, החליטה הכנסת לאשר את צו תעריף המכס והפטור (מס' 14), תשי"ג—1953, שפורסם בקובץ התקנות 349 מיום ג' בניסן תשי"ג (19 במארכ 1953), עמוד 836". עלי להוסיף כמה דברי הסבר. אם כי הצו מכיל כ-150 מוצרים ומצרכים, אין כאן משום הגדלת המכס. ברצוני להזכיר לחברי-הכנסת ששר-האוצר, בהביאו לקריאה

— החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 14) (גורי, בדר, שפרינצק);
 — החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 15) (שפרינצק, גורי);
 — החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 16) (שפרינצק, גורי) —

במשרד המסחר והתעשייה של ד"ר ברנשטיין, דבר בלתי-חוקי לגמרי, והתחילו להוסיף למחירים של מצרכים 50—70 אחוז, בלי לעשות שום חשבון של השוואה, אלא באופן כללי הוסיפו לכל אחד מהמצרכים את האחוזים האלה, ובוהו יצרו מין מס' עקיפין בלתי-חוקי ביותר. עכשיו יקבל חלק ניכר של הפרוצדורה הזאת גושפנקה של מכס, ומכאן נראה שוב שצ"ד קנו כאשר התרענו על אי-החוקיות שבדבר. עכשיו, אחרי שנים, אתם רוצים להטיל על זאת גושפנקה חוקית? — נחא, זה יהיה חוקי. אבל זה יהיה, כמו שהיה בעבר, מויק כמס' עקיפין גדול ומגוון, וזה טייל עומס נוסף על המוני העם, לכן אנו נצביע נגד האישור.

ישראל גורי (יו"ר ועדת-הכספים):

כנסת נכבדה. אני חייב לחלוק על דעתו של חברי-הכנסת בדר, שהמסים שהיו מוטלים, ומוטלים בחלקם גם כיום, על קרנות-ההשואה הם בלתי-חוקיים. אפשר לטעון נגד מדיניות המכס של האוצר, אבל טענה זו אין לה כל יסוד. קרנות אלה אינן זקוקות לאישורה של הכנסת, או של ועדת-הכספים; הדין בר נתון לסמכותם של משרדי הממשלה המטילים את המסים האלה — משרד-האוצר ומשרד-המסחר והתעשייה. אין זה דבר שבמחלת. לא פעם דובר על כך בכנסת ובוועדת-הכספים אגב אישור התקציבים, אישור צווי מכס ובלו, וגם בהזדמנויות אחרות. הכנסת לא הטילה כל איסור על קרנות-ההשואה. לכן אין מקום לטענות של חברי-הכנסת בדר, שקרנות אלה הן בלתי-חוקיות. מכאן שהעברתן למכס אף היא חוקית. כאמור, אין העברה זו באה להטיל עומס חדש של מסים — וזאת גם חברי-הכנסת בדר אינו יכול לסתור — והנני מציע לכנסת לאשר את הצו.

היו"ר י. שפרינצק:

אני מעמיד להצבעה את ההחלטה בדבר הגדלת מסי מכס, צו מס' 14.

ה צ ב ע ה

ההחלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו מס' 14, תשי"ג—1953, נתקבלה.

המכס לשנת 1952/53 לבין האומדן לשנת 1953/54. חלק הארי מן הפרש מחכסה עליי העברה משיטת מסים לקרנות-ההשואה לצורה של מכס. בשני הצווים האלה הועלה גם מכס על מספר מצרכי מזון ובעיקר על פירות שונים, אגוזים ותבלינים שונים, כדי ליצור איזה שיתוי משקל בין המכס המוטל על חבילות מזון מעורב — כולל פירות — בשיעור של 250 פרוטה על כל קילו ובין המכס הנמוך שהיה מוטל עד עתה על פירות ותבלינים שונים, הנמכרים בשוק במחיר גבוה מאד. צווים אלה מקילים גם העלאה על ענבים וצימוקים ליצירת יינות וכוהלה. עיקר המטרה להגן על חמרי-הגלם המקומיים, כגון ענבים וסלקוסוכר לצרכי התעשייה של יינות וכוהלה.

יוחנן בדר (תנועת החרות):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה. יש בעמנו מנהג של „שלושים יומי“ אחרי יום השלושים בא שוב מן טקס של אבל על האדם שהלך לעולמו. בינתיים בודאי מתו אנשים נוספים, שגם מיתם מדאיב במקצת, ומשום כך הכאב הראשון כבר שייך לעבר.

הצווים האלה, כאשר אושרו לפני חדשיים, הוסיפו כוח של קבע להתייקרות שחלה עקב השיטה של קרנות ההשואה, והוסיפו גם מכס וכל מיני דבר מ אחרים. ולפני כמה ימים הועלה מחיר הלחם, ועכשיו יורד משקל הלחם, ובוודאי אחרי שהועלה גם מחיר הריבוי, יועלה גם מחיר הסוכר, ובמצב כזה בוודאי פחתו מעניינת העובדה, שלפני חדשיים עשה האוצר צעד זה בדרך של ההתייקרות המאורגנת.

אני רק רוצה להזכיר כאן מהו הענין ב חס לקרנות ההשואה. קרנות ההשואה מיוסדות על תקנות ההגנה משנת 1939. במקרה שהפיקוח רצה לשמור על מחיר אחיד לסחורות שכל מיני בתי-מסחר רכשו במחירי שונים, ועם זה לא רצה לתת לאלה, שרכשו את הסחורה במחיר זול יותר, רווח נוסף — הוטל תשלום לקרן ההשואה, כדי שהרווח לכל אחד יהא שווה, והמחיר יהא גם הוא שווה.

מזה עשו, הן במשרד-המסחר והתעשייה של ד"ר יוסף, הן

ד. החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 15), תשי"ג—1953 (*)

דברי ההסבר שנתתי, בהביאי את הצו הקודם, חלים גם על צו זה, ולכן הנני פטור מדברי הסבר נוספים.

היו"ר י. שפרינצק:

אני מניח שגם ההסתגיויות הקודמות חלות על סעיף זה.

אני מעמיד להצבעה זה.

ה צ ב ע ה

ההחלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו מס' 15, תשי"ג—1953 — נתקבלה.

ה. החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 16), תשי"ג—1953 (*)

ישראל גורי (יו"ר ועדת-הכספים):

„בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תע-

היו"ר י. שפרינצק:

אנו עוברים לצו תעריף המכס והפטור מס' 16.

ישיבה רל"א, ד' סיון תשי"ג, (18 מאי 1953)

— החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 16) (גורי, שפרינצק);
חוק לתיקון פקודת החברות (מס' 2) (שפרינצק, ריון) —

הי"ר י. שפרינצק:

אני מעמיד החלטה זו להצבעה.

ה צ ב ז ה

החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו מס' 16,
תשי"ג—1953 — נתקבלה.

ר"ף, תש"ט—1949, החליטה הכנסת לאשר את צו תעריף המכס והפטור (מס' 16), תשי"ג—1953, שפורסם בקובץ התקנות 355 מיום א' באייר תשי"ג (16 באפריל 1953), עמוד 915.

אין כל דעה נפרדת, וועדת הכספים מציעה שהאחד לאשר צו זה.

ו. חוק לתיקון פקודת החברות (מס' 2), תשי"ג — 1953 (* (קריאה ראשונה)

הי"ר י. שפרינצק:

אנו עוברים לסעיף י"א בסדר-היום — חוק לתיקון פקודת החברות.

שרי-המשפטים פ. ריון:

אוני היישראש, כנסת נכבדה. החוק שאני בא להציע לכנסת, חוק לתיקון פקודת החברות (מס' 2), בא לתקן את פקודת החברות משנת 1929. פקודת החברות היא כידוע אחד החוקים החשובים ביותר בשטח החוק המסחרי. הפקודה חרקה בזמנו על ידי שלטונות המאנדאט, כפי שאמרתי, ב-1929. ועל אף סטיות מסויימות ושינויים מסויימים, היא בדרך כלל העתקה של החוק האנגלי, חוק החברות, שפורסם בזמנו — גם כן באותה שנה, 1929 — באנגליה. האנגלים תיקנו בינתיים את החוק הזה, ונתפרסם חוק חדש בשנת 1938. גם אני עומדים להציע לכנסת חוק מתוקן באופן יסודי.

עוד בהיותי שרי-המשפטים מינתי ועדה, וועדה זו מסרה למשרד-המשפטים דיווח-שבון מפורט על השינויים הרצויים בפקודת החברות. מה שאני מצע היום, זה בבחינת מקדמה על החוק שיובא בעתיד, ואשר יכלול את התיקונים היסודיים. השינויים המובאים כאן הם בחלקם בעלי מטרה פיסקאלית ובחלקם באים החל לתקן כמה תקלות שנתגלו בשנים שעברו בכמה משטחי הביצוע של הפקודה. חוק זה הוא טכני ביותר, ונדמה לי שהדבר הטוב ביותר בשבילי הוא להביא לפניכם את דברי ההסבר, וזה גם כדי להבטיח שיוכנסו באופן מילולי לפרוטוקול של הכנסת.

החוק מוסבר כדלקמן:

הגדלת הונה של חברה מחייבת תשלום אגרת רישום ו-אגרת הון. לפי החוק הקיים, אין הגדלת הון מותנית בתשלום האגרה למעשה, וכוחה יפה מיום שהחליטה האסיפה הכללית של החברה להגדיל את הונה. לעתים קרובות יקרה, שהחברה מפגרת זמן רב בתשלום האגרות כאמור. גם יסוד חברה מחייב אגרת רישום ואגרת הון כאמור, ולפי החוק הקיים רשאי אמנם רושם החברות לעכב תחת ידיו את תעודת ההתאגדות של החברה, כל עוד לא שולמו אגרות אלה, אך מכיוון שתעודת ההתאגדות אינה תנאי להתחלת עסקים בחברה פרטית, אין עיכוב התעודה בידי הרושם מונע את החברה מלהתחיל בעסקיה, ויש חברות המוניחות את הוצאת תעודת ההתאגדות ומתחילות בעסקיהן בלי התעודה.

התיקון המוצע בא למונע תופעות אלה ולהקל על גביית האגרות האמורות. תיקון זה מוצע בסעיפים 1(ג), 1(ד) ו-1(ו).

החוק הקיים מחייב למסור לרושם החברות כל מסמך שבו נוצר שעבוד על נכסי החברה. המסירה תהיה תוך עשר ימי-ואחד יום מיום שבו נוצר השעבוד, ובשטר משכנתה על מקרקעין — תוך עשרים-ואחד יום מן היום שבו ניתנה ממש-

רד ספרי האחוזה תעודת רישום המשכנתה. לא הוגש המסמך תוך עשרים-ואחד יום כאמור, אין לשעבוד תוקף כלפי המפרק וכלפי נושי החברה. מטרתן של הוראות אלה היא לתת לכל אדם המעיין בפנקס השעבודים תמונה מלאה ונאמנה על השעבודות של נכסי החברה. אולם לגבי משכנתאות על מקרקעין של חברה אין משיגים תמיד את המטרה המבוקשת, כי לעתים עובר זמן רב בין חתימת שטר המשכנתה במשרד ספרי האחוזה ובין הוצאת תעודת רישום על-ידי אותו משרד. יתר על כן, משרד ספרי האחוזה אינו מוציא את תעודת הרישום על דעת עצמו, אלא רק כשצד מעוניין פונה אליו ומבקש לקבלה.

התיקון המוצע בא לבטל את ההבדל בין משכנתאות על מקרקעיים ובין שעבודים על נכסים אחרים של חברה, ומחייב מסירת שטר משכנתה תוך עשרים-ואחד יום מיום חתימתו במשרד ספרי האחוזה. תיקון זה נמצא בסעיף 1(ד).

כפי שאמרתי, מחייב רישום חברה והגדלת הונה תשלום אגרת רישום ואגרת הון בסכומים שהם לעמים גדולים מאד. חוק לעיורד השקעות הון, תשי"ג—1950, וכן סעיף 244 לפי קודת החברות, מאפשרים בתנאים מסויימים לדחות תשלום האגרות האלה. דחיות אלה ניתנות לתקופות שונות, אך בדרך כלל לא יותר מחמש שנים. אין לפי החוק הקיים, לתביעה שהגיש רושם החברות על תשלום אגרות שנדחו, דרך קדימה על-פני החלטת בית-המשפט. התיקון המוצע בא להבטיח לתביעות אלה אותו מעמד שהחוק מעניק לתביעות המפורטות בסעיף 220א(1) לפקודת החברות, כגון: תביעות לתשלום מסים מסויימים המגיעים מהחברה למדינה או לרשות מקומית. תביעות אלה השתלמו מיד אחרי סילוק הוצאות הפירוק, ויש לשלמן מנכסי החברה לפני שישולמו כספים לנושים אחרים, אפילו תביעותיהם מובטחות בשעבוד רובץ (סעיף 1(א)). אולם מכיון שניתן דיו-קדימה כאמור לגבי סכומים, שהם לעתים גדולים, מורה התיקון המוצע על שהדחיה תירשם בפנקסי השעבודים, ותהיה גלויה לכל המעיינין בדבר, כמו כל שעבוד על נכסי החברה. זהו תיקון המוצע בסעיף 1(ח) ו-1(י).

לפי החוק הקיים חייבת חברה לשלם לרושם החברות אגרות בעד הגשת מסמך שהחוק דורש או מרשה להגיש, וכן בעד הודעה לרושם על עובדות הטעונות רישום לפי החוק. התיקון המוצע בא להחליף את כל האגרות באגרה שנתית של 30 לירות. האגרה השנתית תחליף גם את מס הבולים המשתלם על מסמכים מסויימים שיש להגישם לרושם. זהו תיקון שיתוכלו למצוא בסעיף 1(א), 1(ב), 1(ט) ו-1(ז).

החוק הקיים מטיל אגרה על הפיכת חברה ציבורית לחברה פרטית; אך משום-מה לא הוטלה אגרה על הפיכת חברה פרטית לחברה ציבורית. השירות שנותן רושם-החברות הוא

— חוק לתיקון פקודת החברות (מס' 2) (רוון, בדר, שפרינצק); חוק אגרות הרשם הכללי (הוראות שונות) (שפרינצק, רוון, בדר) —

שזה לשני המקרים; לכן הוצע להטיל אגרה של עשרים לירות גם במקרה השני. תיקון זה מוצע בסעיף 1(ד).

החוק הקיים מעניק לשרהמשפטים סמכות למנות מבקר שיחקר בעסקי חברה ויתן לו דין־וחשבון על תוצאות חקירתו, אם המחזיקים בחלק העשירי לפחות של הון המניות שהוצא על־ידי החברה מגישים בקשה על כך. השר רשאי לדרוש ממבקשים אלה מתן ערבות לכיסוי הוצאות החקירה בסכום שלא יעלה על 100 לירות. הנסיון הוכיח, שסכום זה אינו מתאים עוד, וכי כמעט בכל מקרה עולה שכר המבקר על הסכום האמור, ומשמתבר מהדין־וחשבון של המבקר שאין שחר לתלונות המבקשים ושרהמשפטים מחייב אותם על־סמך מסקנה זו בהוצאות החקירה, נמצא הערבון לא מספיק לכי סויין ובשביל גביית הסכום העודף על 100 לירות יש להיוקף לתביעה רגילה. התיקון המוצע בא להעניק לשרהמשפטים את הסמכות לדרוש ערבון בכל סכום שייראה לו בשים לב לנסיבות הענין. כי המצב הוא כזה, ששרהמשפטים ימנה במקרים כאלה, בדרך־כלל, רואה־חשבינות להיות מבקר, אבל שום רואה־חשבון אינו רוצה היום לקבל עליו את העבודה הזאת, שהיא לפעמים עבודה מסובכת מאד, בסכום של מאה לירות.

יוחנן בדר (תנועת החרות):

כדאי למנות קצת יתר רואה־חשבונות — או זה יהיה יותר בזול.

שרהמשפטים פ. רוון:

החוק הקיים מאפשר לכל מעוניין לעיין בטקסים שונים המתנהלים על־ידי חברות ולקבל העתקים ותעודות. חברה הנותנת לקהל שירותים אלה רשאית לגבות בעדם אגרות בסכום הקבוע בחוק. סכומים אלה אינם מתאימים עוד לנסיבות, והחוק המוצע בא להעניק סמכות לשרהמשפטים להעלות, בצו, את סכומי האגרות. תיקון זה מוצע בסעיף 1(ג), ולבסוף דבר חשוב, אשר כפי שאני יודע ימצא הד בקהל— ביטול התעודה להחזקה בקרקעות. חברה, הן ישראלית והן זרה, שאחת ממטרותיה היא רכישת קרקעות ופיתוחם, לא תירשם אלא על־פי רשיון מיוחד של שרהמשפטים להחזיק קרקעות כאמור. הוראות אלה הן שארית להגבלות שהיו קיימות בעבר בדבר כוחם של גופים משפטיים להחזיק קרקעות, הן במיוחד והן בדרך־כלל. אין עוד טעם להגבלות אלה, ומוצע לבטלן — תיקון זה מוצע בסעיף 1(ב) ו־1(טו).

אני מציע להעביר את הצעת החוק לחודת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר י. שפרינצק:

האם מסכימים להעביר את הצעת החוק ללא ויכוח? — אני רואה שאין התנגדות.

ה צ ב ע

הצעה להעביר את החוק לתיקון פקודת החברות (מס' 2), תשי"ג—1953 לחודת החוקה, חוק ומשפט, נתקבלה.

ז. חוק אגרות הרשם הכללי (הוראות שונות), תשי"ג — 1953 *

(קריאה ראשונה)

היו"ר י. שפרינצק:

אנו עוברים לחוק אגרות הרשם הכללי. רשות־הדיבור לשר המשפטים.

שרהמשפטים פ. רוון:

אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה.

אני מציע לפני הכנסת את חוק אגרות הרשם הכללי (הוראות שונות), תשי"ג—1953. החוק הוא קצר מאד וגם בדרי ההסבר קצרים.

החוק אומר: "מקום שפקודת החברות, או פקודת השר תפויית, או פקודת רישום שמות עסק, 1935, מעניקות למני שלה סמכות לקבוע אגרות שלא יעלו על סכום מסויים, יהא שרהמשפטים רשאי לקבוע, בתקנות, גם אגרות כאמור, העולות על אותו סכום".

כאן מדובר על אגרות, שהחוק קובע להן מאכסימום של 50 פרוטה ולעתים 20 פרוטה. תעריף זה הוא, כמובן, מאד מיושן, והחוק המוצע בא להכניס תיקון.

אני מציע להעביר את החוק לחודת החוקה, חוק ומשפט.

יוחנן בדר (תנועת החרות):

אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה. בהודמנות זו אשמיע רק אוהרה קצרה לשרהמשפטים. משרד־המשפטים התחיל לפני זמן־מה להתחרות עם משרד־האוצר במירוץ זה של העלאת כל מיני תשלומים, השיעורים של מסי בתי־המשפט הם עכשיו גבוהים כליכך, שוודאי שכרו של הדבר יצא מב־

הישיבה ננעלה בשעה 19.50.

* רשומות (הצעות חוק, חוב' 158).

נספחות

א. סדר-היום לשיבות רכ"ט — רל"א

- | | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>יג. חוק לבטחון הגבולות (עבירות ושיפוט), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>יד. חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת-חירום (תיקון), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>טו. חוק נישואין וגירושין (שיפוט בתי-דין רבניים), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>טז. חוק אגרות הרשם הכללי (הוראות שונות), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>יז. חוק חמרי נפץ, תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>יח. חוק ביטול דיני עונשין (עבירות נגד המדינה), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>יט. חוק לתיקון דיני עונשין (עבירות נגד המדינה), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>כ. חוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>כא. חוק האומנים, תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>כב. חוק הגנת הדיירים, תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>כג. חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>כד. חוק שירות המדינה, תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>כה. אישור מינוי שופטים לבית-המשפט העליון.</p> | <p>א. שאילחות.</p> <p>ב. חוק זכרון השואה והגבורה—יד ושם, תשי"ב — 1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>ג. חוק בתי-הדין הרבניים (אישור מינויים) (תיקון), תשי"ג—1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>ד. חוק לתיקון פקודת פשיטת רגל, תשי"ג — 1953 (קריאה שניה ושלישית).</p> <p>ה. חוק לתיקון פקודת החברות, תשי"ג — 1953 (קריאה שניה ושלישית).</p> <p>ו. החלטה בדבר אישור צוי מכס ובלו (מס' 14).</p> <p>ז. החלטה בדבר אישור צוי מכס ובלו (מס' 15).</p> <p>ח. החלטה בדבר אישור צוי מכס ובלו (מס' 16).</p> <p>ט. חוק מס נסיעות-חויץ (תיקון), תשי"ג — 1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>י. חוק לתיקון פקודת הטאבאק, תשי"ג — 1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>יא. חוק לתיקון פקודת החברות (מס' 2), תשי"ג — 1953 (קריאה ראשונה).</p> <p>יב. חוק האנאטומיה והפאתולוגיה, תשי"ג — 1953 (קריאה ראשונה).</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

ב. החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 14), תשי"ג—1953

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט—1949, החליטה הכנסת לאשר את צו תעריף המכס והפטור (מס' 14), תשי"ג — 1953, שפירסם בקובץ התקנות מיום ג' בניסן תשי"ג (19 במארס 1953), עמ' 836.

ג. החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 15), תשי"ג—1953

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט—1949, החליטה הכנסת לאשר את צו תעריף המכס והפטור (מס' 15), תשי"ג — 1953, שפורסם בקובץ התקנות מיום כ"ט בניסן תשי"ג (14 באפריל 1953), עמ' 904.

ד. החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 16), תשי"ג—1953

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט—1949, החליטה הכנסת לאשר את צו תעריף המכס והפטור (מס' 16), תשי"ג—1953, שפורסם בקובץ התקנות מיום א' באייר תשי"ג (16 באפריל 1953), עמוד 915.

סיכום הישיבות

- ישיבה רכ"ט (ד' בסיון תשי"ג — 18 במאי 1953)
- היו"ר — י. שפרינצק.
- א. שרהדואר י. בורג השיב לשאלתה בדבר משלוחי דואר מכרית המועצות.
- ב. בדיון בקריאה ראשונה בחוק זכרון השואה והגבורה — יד ושם, תשי"ג — 1953, השתתפו: י. חזן, א. רימלט, א. רויאל-נאור, מ. גורוק, ב. אידלסון, י. מ. לזין, א. ברמן, א. כהן, ב. מינץ.
- ישיבה רל"ל (ד' בסיון תשי"ג — 18 במאי 1953)
- היו"ר — י. קליבנוב.
- בסיום הדיון בחוק זכרון השואה והגבורה — יד ושם, תשי"ג — 1953, השתתפו: א. וילנסקה, ז. ורהפטיג, ח. בן-אשר, ש. זיסמן, י. כסה, ע. איכילוב. שרהחינוך והתרבות ב. צ. דינור השיב למתווכחים.
- הוחלט: להעביר את החוק לוועדה משותפת של ועדת החינוך וועדת החוקה, חוק ומשפט.
- ישיבה רל"א (ד' בסיון תשי"ג — 18 במאי 1953).
- היו"ר י. שפרינצק.
- א. סגן שרהדתות ז. ורהפטיג הביא לקריאה ראשונה חוק בתי הדין הרבניים (אישור מינויים) (תיקון), תשי"ג — 1953. בוויכוח השתתפו: א. פרי, ק. כהנא, י. בדר, מ. חזני, מ. גורוק. סגן שרהדתות השיב להם.
- הוחלט: להעביר את החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.
- ב. א. מ. גנחובסקי מסר הודעה אישית.
- ג. י. גורי (יו"ר ועדת-הכספים) הביא לאישור החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 14), תשי"ג — 1953. בוויכוח השתתף י. בדר. י. גורי השיב לו.
- הוחלט: לאשר את ההחלטה.
- ד. י. גורי (יו"ר ועדת-הכספים) הביא לאישור החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 15), תשי"ג — 1953.
- היחלט: לאשר את ההחלטה.
- ה. י. גורי (יו"ר ועדת-הכספים) הביא לאישור החלטה בדבר הגדלת מסי מכס — צו תעריף המכס והפטור (מס' 16), תשי"ג — 1953.
- הוחלט: לאשר את ההחלטה.
- ו. שרהמשפטים פ. רוזן הביא לקריאה ראשונה חוק לתיי קון פקודת החברות (מס' 2), תשי"ג — 1953.
- הוחלט: להעביר את החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.
- ז. שרהמשפטים פ. רוזן הביא לקריאה ראשונה חוק אגרות הרשם הכללי (הוראות שונות), תשי"ג — 1953.
- הוחלט: להעביר את החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.